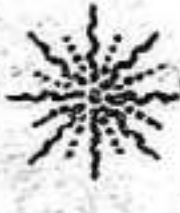

PERIODICO DEFENSOR DE LOS
INTERESES DE LA COMARCA:

DIRECTOR: B. CADEFÀU

	PRECIOS de SUSCRIPCIÓN:		REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN Mayor, 39 PUIGCERDÀ	Anuncios, Remitidos y Reclamos, a precios convencionales NO SE DEVUELVEN LOS ORIGINALES	
		Trimestre			
	PUIGCERDÀ	2 pesetas			
	FUERA EXTRANJERO	2 " 3 "			

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ
MAGATZEMS DE QUEVIURES: J. FONOLLEDA SERRA

MAGATZEMS { Carrer Comerç, 19
Carrer Primpcesa, 51
Plassa Pons & Clerch, 3

DESPATX: CARRER COMERÇ, 38
BARCELONA

TELEFON 449 - A
DIRECCIÓ TELEGRÀFICA I TELEFÒNICA:
ADELLONOF - BARCELONA

A cal Gulafre

Convidats a un àpat foren Pere i Bernat; aquest, prengué a n'aquell el cap de taula per a passar-li el plat servit ell; mes, arrivaren dos plats que li féren més ilusió, i, perquè es cap de taula, pretèn quedar-se'ls.

Apliquem el quento: Espanya i França són convidades al àpat de la vida en la taula de Carlit. Els camions d'una companyia —anònima parlant amb França— carrossejant aigua allà dalt, han lograt fer-hi sortir sis rius: el de l'Ariège, el de Orlú, el de l'Aude i el Tet, cap a França; el de Carol i el Raúr, cap a Espanya

junt amb els estanys d'Enveis, Pedrisses, Negat i Campurell, per França, i els de Lanós i de Pradella, per Espanya. França, no tenint-ne prou amb els quatre rius i estanys que en sa totalitat li pertoquen, li ha picat l'ambició de quedar-se'ns els altres dos rius i estanys que miren a Espanya: al projecte de la desviació de Lanós, debem afegir-hi el de la desviació del estany de Pradella i'l Raúr per a unir-los a les Bulloses.

El dret per a realitzar-ho l'argumenten així: cadascú es amo de fer lo que vulgui a casa seva, en aixó

consisteix tant la sobirania dels Estats, com el domini dels particulars; es aixís que les obres del embarrat per la desviació de dites aigües, poden fer-se enterament dins de França; doncs, poden tirar endavant i, per consegüent, realitzar la desviació. Apart sia dit, que si es fan, podran dirigir-les els francesos, però de fer-les, serèm els espanyols els burros de carga per pujar els rocs.

No a tots podrà agradar el gran principi en que es funda França: el Balira, pot fer a casa seva lo que vulga, doncs, amb les seves obres pot pendre l'aigua a la fàbrica del Samperí; l'hort de cal Salueta, reb l'aigua del de cal Forga: doncs, com el Forga es amo del seu hort, ho es també de fer-hi obres i amb elles quitar l'aigua al Salueta; l'aigua de cal Bernat, passa pel patrimoni de cal Pérez: doncs, amb les seves obres, pot fer anar el Bernat a buscar l'aigua a Sègre; a cal Tusá, reb la claror per cal Manegat: doncs, el Manegat, fent obres a casa seva pot deixar a les fosques a cal Tusá; a cal Lluiset, passen els cables de la llum eléctrica: doncs, amb les seves obres, ténen el dret de deixar a les palpentos tot el carrer de Santa Maria; i aneu aplicant el quento: per alguna cosa els francesos són els intel·lectuals per ensenyar als atrasats espanyols.

Anem a pams: una cosa es la obra material i altre el dret formal per a fer-la; el que es puga o es tinga la forsa material per a fer una obra, no implica en rès que tal obra sia lícit fer-la, ni que s'hi tinga cap dret en

realitzar-la, perque una cosa es el dret, el *jus*, i altre els punys. Són molts els espanyols que ténen cinc dits per clavar-los a la cara del enemic de Puigcerdá, però no'n sabem cap que tinga el dret de fer-ho, ni voluntat encara que aquell tingués barra per venir-hi. La forsa física sola, mai pot ésser causa de la licitud jurídica ni moral.

Cadascú té dret de fer lo que vol a casa seva de les coses *totalment séves i que, per lo mateix, estan totalment a casa seva*; no hi tenim res que dir: es un dret que ens agrada també per nosaltres; pero de les coses que *no són totalment séves i per lo mateix no estan totalment, sino que sols passen per casa seva*, poc a poc. Els camions de la naturalesa puguen l'aigua al cim de les muntanyes, per la vida del plá: al Carlit, per Catalunya: aquest es l'objecte d'aquesta funció natural, en la que en rès, ni per a rès s'hi compta França, i per aixó *no es aquesta aigua cosa totalment séva*; i perque no ho es, tampoc s'hi queda, sino que, essencialment, *s'hi trova de pas*, es el *quid fluens* desde la muntanya cap avall pel llit que s'ha obert amb el temps, per consegüent *no es tampoc totalment a casa seva*. La sobirania d'un Estat, no podrà mai cambiar la naturalesa de cap cosa; l'aigua estática es als «pots de cambre», l'aigua de Carol y Raúr, de Lanós i Pradella, perteneixen a la categoria de les coses *de pas* o que passen. Una ha de ser la legislació pels nascuts que viuen i moren a França, i altra pels nostres brema-

dors renegaires que van a arreplegar-los-hi la collita; els primers, s'hi estan; els segons, hi són solsament de passada. Moltes són les coses de pas per un Estat, a més dels estrangers: els rius, els vents, les bromes, els aucells i altres cuques que seria millor s'estessin a casa seva.

L'aigua de Carol i Raúr, es naturalment de pas a França, subjecte a les lleis del territori mentres no passa la frontera, i va de dret a Catalunya. França, no fa res perquè surti a Carlit, tampoc té dret a impedir-li que fassi son camí. Tres són els conceptes que regulen el curs del aigua pels diferents llocs del recorregut: la llei, la naturalesa del lloc i l'antigüetat (L. 2 D. tit. III. Lib. 39). Els tres són contra França. En quant a la llei, el curs i vessant natural de l'aigua es constituït, divisió de frontera entre França i Espanya pel tractat dels Pirineus i, per consegüent, sancionat l'estat natural de les vertents que ara ens interessan. Ademés, la clàusula del Acta Adicional del Tractat de Bayona de 26 maig 1866 (art. 8), *las corrientes cambian de jurisdicción, en cuanto pasan de una nación a otra* sobre la que descansen els articles següents, ratifica i confirma l'estat actual de nostres rius.

En quant a la naturalesa del lloc,

deixant a part altres consideracions, se'n presenta una de molt trascendental: Lanós té actualment uns 20 mil·lions de metres cúbics d'aigua; amb l'embarat, pot elevar-se a 40. Desviada l'aigua, Catalunya podrà aprofitar les vores i jas del riu, i oblidar lo que queda endarrera. Amb aquest caudal de 40 mil·lions de metres cúbics d'aigua, o casualment, per un terratrémol, esllavissada, llamp, descuit, etc., o a dretes en temps de guerra, o per a fer una represalia, pot obrir-se un caudal de 20 metres cúbics per segon, que duraria una vintena de dies, baixant pel Carol una quantitat molt major que la de l'aiguat de Sant Pere de 1902, que no resistiria cap pont i que ajuntant-hi els pins de la vaga de Carol, inondaria les millors comarques de Catalunya. Aquest embarat seria l'espasa de Demòstenes sobre Espanya. A França pot convenir-li, pero a Espanya, no.

En quan a la antiüetat els d'aluvió del Puig de Saneja i del Montcerdá, sobre el qual está edificada aquesta vila, són arguments incontrovertibles que desde l'época quaternaria, abans d'ésser habitada per l'home la comarca de Cerdanya, els rius Carol i Raúr anaven per Catalunya i mai per França.

No s'ha d'ésser gulafre.

L'elogi de les muntanyes

III

Hi ha una mena de passió d'ànima, feta de renovació pueril d'inconscient oblit de si mateix, que jo en diria alegria de muntanya.

Al llevar-se el sol heu arribat a Santa Fe, i us heu sentit ágils i contents, i aquella tirania del pensament que no us deixava sentir sinó lo que ell volia s'ha esvaït talment que

totes les remors i totes les imatges us assalten alhora i us penetren per una mena de ubicuitat i contrapunt de les més diverses sensacions, fins a produir-vos l'impressió d'una trasmudança per la que els essers i les coses vinguessin a viure en la còrpora de la que la vostra ànima se n'hauria fuit.

L'alegría de muntanya es tan característica que quan ja l'heu sentida una vegada podeu evocar-la com una cançó. A poc a poc sentiu com la rectora direcció de l'intel·ligència us abandona i la vostra sensibilitat vibra com una lira d'infinites cordes polsades per una aura subtil, i es tota la complexa impressió d'aquella anada a Sant Pere de Roda o al Turó de l'Home o a Escornalbou, que torna amb les seves imatges, i remors, amb els colors i les flaires i el suau oreig i la transparència de l'aire i les ombres i la llum i les fonts gemades.

Els records més pulcres de la meua vida són de quan la mare era jove i hermosa com una Madona i serven el perfum de les seves alegries de muntanya, en aquell temps que passava la vida al bosc cantant amb el seu pare per a que la veu els hi fés companyia en la soledat. Haurieu hagut de sentir-la quan cantava:

Allí dalt de la muntanya
tot el bé de Déu hi tinc:
les roses, de quatre en quatre,
i els clavells, de cinc en cinc.

Els ulls se li entelaven com qui refà mental-

ment una visió llunyana i la cara se li ablania en un diví somris que era la meua glória i en el tramuntar de la vellesa es encara entrañable recança. ¡Ai muntanyes que fóreu l'encant i l'amor dels seus ulls, adorables memòries...!

La terra nostra ho és terra de muntanyes joioses, abrigades de fastuosa vegetació de cara al nord, colrades de sol cap al migdia. Segles ha que la nostra raça renova la seva alegria en les festes tradicionals de la muntanya on hi celebra el retorn de la Primavera en la Pasqua florida i arbora en el solstici d'istiu els focs de Sant Joan. Tant el Canigó que porta blanca la pellissa, com el Montserrat d'espadats alterosos i el Montseny d'ampla i majestuosa silueta són per als catalans ares de benigna alegria.

No hi ha res al mon tan sedatiu com les festes majors de les nostres muntanyes. Les campanes que tritllegen en el cloquer de la vella ermita románica, la cobla humil que convida a la dansa, ressonen en les altes valls com nuncis de pau i fraternal joia. ¿Quí us ha sentit que no us enyori? El silenci que cau dels cims alterosos abriga el so pueril de la cobla com una ressonancia del casseriu minúscul, vas de l'humá platgeri que no arriba a pertorbar la calma i el repós de les montruoses serres adormides.

PERE COROMINAS

(Continuará)

Locales

Junta. — Señalada para el día seis de octubre a las diez horas la Junta de acreedores de la sociedad quebrada "Borrell y Martí" y no habiendo encontrado algunos de aquellos como Doña Magdalena Cadena, Doña María Campí, Don Jose Palau, D. Antonio Marianges, Doña Rosa Ravetllat, Don Francisco Viladomat, Don Jacinto Sanvicens, Don Felipe Mestre, D. Salvador Blancher, José y María Andorrá, Don Pubill, Don Agustin Mill, Don José Oliva, Don Jo-

sé Tula, Doña Carolina Gastó, Don Angel Casamitjana, Don Ramón Tomás, y R. Gispart, Don P. Casanovas, Don Salvador Batailler, Don Pedro Casanovas Puig y Don Miguel Pan, se ruega a los mismos, así como a cualquier otro acreedor que no haya recibido la oportuna circular, pasen por el Juzgado de primera instancia los días laborables de 10a1 para serles entregada aquella.

Así mismo se llama poderosamente la atención de todos los acreedores que la asistencia a la referida Junta ha de ser personal o con poderes bastantes autorizados por Notario.

EL PROBLEMA
DE UNA BUENA TINTA PARA ESCRIBIR
Y DE USO GENERAL

Waterman's
"Ideal"
INK

LO RESUELVE

PORQUE es como
la pluma "Ideal" Waterman
lo más perfecto!

Esta tinta cuidadosamente filtrada por varios filtros de seda, conviene tanto para plumas estilográficas como para los despachos, por no corroer las plumas ni dejar depósito.

La tinta "Ideal" Waterman se vende en todas las papelerías.
El litro ..... pta 7.50
Frasco de prueba de 50 grs .. 1.00

Pídase Catálogo a la
Casa E. Hassinger Sección J
Dalmús, 75. BARCELONA

D. Buenaventura Barceló y Oliver

Abogado, Notario de Bellver

Tiene el gusto de ofrecerse al público como abogado participándole que ha instalado su despacho en la calle de Florenza, 29, en Puigcerdá, y en su residencia en Bellver.

Baile. — El miércoles por la noche varios jóvenes residentes en la calle Mayor, organizaron un baile que se vió en extremo concurrido hasta muy adelantada la noche, hora en que terminó el baile.

La calle ricamente engalanada con guirnaldas de flores, profusión de farolillos y algún foco eléctrico, presentaba un aspecto deslumbrador.

La orquesta Flores encargada de amenizar los bailes, cumplió bien su cometido.

Se sortearon lindos ramilletes de flores. Para despedida se bailaron las *Corrandas* y el tradicional *Ballet*, punteado brillantemente por individuos que a pesar de sus años conservan aun gran ligereza en las piernas.

Los organizadores, a los que sinceramente aplaudimos, jamás podían presumir con tan numerosa y selecta concurrencia.

Ahora solo falta que sirva de ejemplo a nuestros vecinos para años sucesivos.

Tiempo. — Seguimos disfrutando de un tiempo espléndido.

EMILIO M. GAISSERT

CAMIONES

Viladomat, 83

BARCELONA

La voz de la mujer. — Hemos recibido el número 51 de esta interesante Revista, que publica un Plebiscito sobre la opinión que le merece a la mujer española la actual Guerra de Marruecos.

Se envía número gratis a quien lo solicite a la Dirección: Fomento. 1. dup. o-Apartado de Correos n.º 613. Madrid.

Traslado. — Ha sido trasladado a Ribas el Sargento de la Guardia Civil don Gabriel Fluxá Balaguer, que tan buenos servicios prestó durante el tiempo que permaneció en ésta.

Prosperidades en su nueva residencia.

F. GONZÁLEZ CORTÉS MÉDICO

tiene el gusto de ofrecer sus servicios a los habitantes de Puigcerdá y su comarca

Consulta de 12 a 1 i de 6 a 7. FLORENZA, 29
Festivos, de 10 a 1. PUIGCERDA

seando sea larga la interinidad a fin de que por mucho tiempo podamos gozar de tan agradable compañía.

RECIBIDAS CAMISAS ULTIMA NOVEDAD

○●●●○●●●○

Sección Géneros Blancos

Ultimos modelos en Combinaciones,
Camisas, Enaguas, Pantalones
Cubre-Corses, Camisas de noche

:: PRECIOS DE FABRICA ::

●●●●○●●●●

Los que venden más

Los más bien surtidos

Los que venden más barato

ALAMBICAMOS

los precios al extremo que sorprenden a la concurrencia

○●●●○●●●○

Calle de la Revolución, 7

Temperaturas de la semana

Día	Máxima	Mínima
17	20	9
18	22	11
19	21	9
20	22	11
21	21	10
22	26	9
23	23	11

Imprenta Ceretania.—Puigcerdá

ELECTRICITAT - MAQUINARIA

J. PRATGINESTÓS de BONAPARTE

FONTANELLA, 16 Pral.

Tel. 4865 - A

BARCELONA

Instal·lacions econòmiques de Centrals elèctriques

Elevació d'aigües per a regar :-: Turbines hidrauliques

Maquinaria per a la Industria :-: Pressopostos gratuits

Cubiertas y Tejados S. A.

Madrid

Santa Engracia, 107

Barcelona

Rambla Cataluña, 41

Construcción y reparación de toda clase de edificios

Armaduras de hierro, de madera, cemento y mixtas

Pizarra natural del país

” ” española color negro

” artificial de cemento y amianto comprimidos

Teja plana y curvada :-: Cartón cuero

Fieltro asfaltado, &., &.

Delegación Puigcerdá: España n.º 9 - Telef. n.º 26

Gran Hotel Restaurant

EUROPA

Situado en la PLAZA de CABRINETTY (antes MAYOR)

Galerías con hermosa vista panorámica

Iluminación Eléctrica y a Gas - Cuarto de Baño y Ducha

RECOMENDADO DEL T. C. F. y C. A.

Propietario-Director:

BUENAVENTURA CARALPS

TELEFONO N. 10

NOVEDADES

J. Sauquet

Bourg-Madame

LANERIA

CONFECCIONES

SEDERIA

Artículos de Fantasía

para regalo y recuerdo

::: Cristalería ::: Porcelana ::: Juguetes :::

MIGUEL LLANAS

Rebajas verdaderas en camas de Viena, hierro, somiers cómodas, sillas, colchones y toda clase de muebles

Máquinas para coser sistemas "Wertheim" y "Singer" con 20 por ciento de rebaja ::: También las hay de ocasión

CASA MATATAM

Pisos y Chalet

PARA ALQUILAR

en esta Villa

Dirigirse: en esta Villa a D. Ramón Salvat y en BARCELONA a la JOYERIA

EL REGULADOR, (a He del Carmen, 1)

HOTEL RESTAURANT

CATALUÑA

de R. COSTA ::: RIBAS

Habitaciones confortables con electricidad y timbres a todas sus dependencias. - Café. - Piano. - Baños y Duchas. - W. C. - GARAGE con foso para reparaciones y depósito de esencias. - Cámara oscura. - Guías. - Caballerías y carruajes para toda clase de excursiones. - Coche ::: de la casa a todos los trenes :::